

ЗА РОДИТЕЛИ

Има ли вашето дете
слухов проблем

Увреждането на слуха означава намалена или липсваща способност да се възприемат звуците от заобикалящата среда. То засяга в еднаква или различна степен и двете уши. Увреждането на слуха се отъждествява най-често с понятието „глухота“. Според Световната здравна организация 8% от населението на света страда от слухови увреждания.

ВИДОВЕ УВРЕЖДАНИЯ НА СЛУХА

Кондуктивно - представлява нарушение в предаването на звука от външния слухов канал до вътрешното ухо. Най-често се дължи на хронични или остри инфекции на средното ухо или малформации.

Невросензорно - дължи се на увреждане на вътрешното ухо или на слуховия нерв. Разграничават се периферна и централна сензорна глухота. Периферната предполага нарушения във вътрешното ухо и слуховия нерв по цялата му дължина. Централната се изразява в увреждане на слуховите центрове. Нарушено е осмислянето на слуховите възприятия.

Смесен тип - увреждания от двата типа едновременно.

Според момента на настъпването уврежданията на слуха биват **вродени** и **придобити**. При вродените, увреждането е настъпило по време на вътреутробното развитие на детето. При придобитите, увреждането е настъпило след раждането и може да бъде предлингвистично (преди формиране на речта) или следлингвистично (след формиране на речта).

СТЕПЕНИ НА ЗАГУБА НА СЛУХА

Тежко чуване с праг на чуваемост 30-60 dB (децибела) в говорните честоти.

Практическа глухота с праг на чуваемост 60-90 dB (децибела) в говорните честоти.

Глухота с праг на чуваемост над 90 dB (децибела) в говорните честоти.

ПРИЧИНИ

При някои деца те могат да бъдат лесно проследени – фамилна обремененост, вродено увреждане на слуха, ушни инфекции, заболявания на вътрешното ухо, травма, автоимунни заболявания, тумори на слуховия апарат, странични ефекти на лекарства – някои антибиотици, недостиг на кислород по време на раждането, недоносеност. В много случаи причините остават неизяснени.

Генетично глухотата може да се унаследи като рецесивен (скрит) белег – чуващи родители и дете с увреден слух или като доминантен (изявен) белег – родители с увреден слух и дете с увреден слух. Наследствената глухота най-често е от сензорен вид.

При нормален слух детето Ви:

- до 1 месец се стряска и примигва при внезапен шум, напр. затръшване на врата.
- на 1 месец реагира на внезапни продължителни звуци (притихва и се ослушва), напр. включена прахосмукачка.
- на 4 месеца притихва или се усмихва на гласа Ви и без да Ви вижда. Може да обърне очи или глава към Вас ако сте зад него или говорите отстрани.
- на 7 месеца се обръща веднага по посока на гласа Ви или при много тихи шумове, идващи отстрани.
- на 9 месеца слуша внимателно познати звуци от ежедневието и търси с очи източника на много тихи звуци.
- на 12 месеца познава името си и отделни думи. Реагира на „не“ или „довиждане“ дори и да не са придружени с жест.

Наблюдавайте детето си и ако имате съмнения относно слуха му се консултирайте с лекар-аудиолог.

ИЗСЛЕДВАНИЯ НА СЛУХА

Новородените се изследват още през първите 4 часа от раждането си. Наблюдават се за стряскане, движения на лицето и тялото, които да показват, че детето е чуло звука.

Евокирани потенциали (ССЕП). При нормален слух звуковият сигнал се предава по слуховия нерв към мозъка, където става обработката и възприемането на слуховия сигнал. По време на теста се поставят малки електроди на главата на бебето, които графично регистрират електрическата активност на слуховия нерв към звуковия сигнал. Тестът може да установи евентуален слухов проблем и степента му.

Тонална аудиометрия. Подходяща е за деца над 3 годишна възраст. Използват се звукове с определени параметри и се наблюдават реакциите на детето.

СВЪРЗАНИ ПРОБЛЕМИ

Понякога слуховите нарушения са свързани със зрителни нарушения, увреждания на нервната система, двигателния апарат, ендокринната система и др.

Нарушенията на слуха могат да забавят развитието на детето, изграждането на умения за общуване, на речта и познавателните процеси, да възпрепятстват успеха в училище. Затова най-важно е детето да бъде диагностицирано възможно най-рано; да му бъдат избрани и настроени подходящи слухови апарати или кохлеарни импланти; да получава терапия от слухово-речеви рехабилитатор и други специалисти според потребностите.

ЛЕЧЕНИЕ

Когато загубата на слуха се дължи на инфекции на средното ухо, в повечето случаи след медикаментозно лечение слухът се възстановява. Малформациите в средното ухо в голям процент се лекуват хирургично.

Сензорната глухота не може да се лекува. При някои деца с възрастта дори се наблюдава влошаване. Препоръчва се носенето на слухови апарати. В някои случаи на сензорна глухота хирургично може да се постави кохлеарен имплантант, който да коригира слуха.

Външните слухови апарати са по-подходящи за деца, отколкото вътрешните. Те са мощни, по-издържливи, имат възможност за адаптиране съобразно възрастта на детето, както и възможност за използването им заедно с други технически средства в клас.

Състоянието на слуха се проследява от лекар-аудиолог през шест месеца.

За да се създадат най-добри условия за развитието на детето, е нужна координирана работа в екип, в който важна роля играе семейството, както и изграждането на подходяща среда.

Изграждането на словесната реч си взаимодейства в по-голяма или в по-малка степен с жестомимичния език. Жестомимиката е пълноценен език с възможностите на словесния. Често срещано схващане е, че жестомимиката пречи на формирането на словесната реч. Установено е обаче, че деца на глухи родители, усвоили жестомимичния език като майчин, по-лесно от останалите деца с увреден слух усвояват словесния език.

Независимо от начина, най-важно за Вашето дете е да може да общува! Комуникативните умения са едно от условията за успешна интеграция на детето с увреден слух в общообразователно училище.

Детето със слухово затруднение, както всички деца, има право да получи възможно най-добро качество на живот.

ПОЛЕЗНИ КОНТАКТИ:

Съюз на глухите в България

www.sgbbg.com

Асоциация на родителите на деца с увреден слух (АРДУС)

София, тел. 02/ 987 26 46, www.ardusbg.com

Ако нещо в развитието на Вашето бебе или вече поотраснало дете Ви тревожи, потърсете ни!

Карин дом

м-ст „Свети Никола“, п.к.104, Варна 9010
тел.: 052 302 518 • karindom@karindom.org

www.karindom.org

Брошурата се произвежда в подкрепа програмата на УНИЦЕФ в България „Заедно от детската градина“.